

gačijeg su značaja. Budući da se izraživanju vjerovanja u nas posvećuje nešto manja pažnja, to je vredniji prilog **Radmile Filipović-Fabijanić** — »Verovanje u kurativnu moć kulturnih grobova Srba i Hrvata u Bosni i Hercegovini«. Svoj je interes autorica usmjerila na vjerovanje u moć natprirodnih sila nekih umrlih osoba (poznatih, istaknutih, već za života svetih ili pak sasvim anonimnih), koje djeluju ozdravljajuće. Prateći ovu pojavu od srednjeg vijeka do danas, pokazalo se kako su neki od tih grobova djelovali kao kulturna mjesta stoljećima, dok je kod drugih trajanje kulta bilo kraće, sa slabijim ili jačim intenzitetom. Istraživanje ove pojave autorica je razmotrila i u odnosu prema etničkoj pripadnosti stanovništva.

»Prilozi za historijsku topografiju gornjeg Podrinja« **Vlajka Palavestre** predstavljaju dio napora koje autor provodi kao svoj prinos osvjetljavanju povijesti nekih razdoblja srednjeg vijeka. U ovom slučaju objavljuje svoje istraživanje imena mjesta u bližoj okolici Foče, koje tretira kao refleksije nekih povijesnih događanja. Pri tom se kritički osvrće i na već postojeće radove iz tog područja.

Aleksandra Muraj

Glasnik Etnografskog muzeja u Beogradu, knjiga 39—40, glavni i odgovorni urednik **dr Slobodan Zečević**, Beograd 1976, 377 str. i 1 karta.

Ovaj broj **Glasnika** izašao je u godini kad se navršilo sedamdeset i pet godina postojanja i rada Etnografskog muzeja u Beogradu. Zbog toga je prvi dio knjige posvećen tom jubileju. U njemu je objavljeno rješenje Saveta Etnografskog muzeja o formiranju Odbora za proslavu nakon kojeg slijedi članak tadašnjeg direktora dr. Slobodana Zečevića **Sedamdeset pet godina postojanja i rada Etnografskog muzeja u Beo-**

gradu. O historijatu i djelatnosti govori sažeto, jer su iscrpni prilozi o radu Muzeja objavljujivani pretходnih godina prilikom proslava ranijih obljetnica. Kako je iste godine pala i pedeseta godišnjica **Glasnika**, članak Milice Bošković-Matić **Pedeset godina Glasnika Etnografskog muzeja u Beogradu** obaveštava o izdavačkoj djelatnosti Muzeja, o dvije faze u izdavanju **Glasnika** (1926—1940, 1953—1976), o urednicima, o značajkama nove serije u odnosu na predratne brojeve **Glasnika**, te o bogatoj razmjeni **Glasnika** sa srodnim izdanjima u zemlji i inozemstvu. Autorica je izradila pregled sadržaja prve do četrdesete knjige **Glasnika**; članke je razvrstala u sedamnaest tematskih grupa, a unutar svake grupe slijedi abecedni popis autora. U prvom dijelu ovog **Glasnika** nalazi se još i popis službenika Muzeja od 1901. do 1976. godine.

Drugi dio **Glasnika** donosi četrnaest etnoloških radova različite tematike, a napisali su ih poznati jugoslavenski etnolozi, vjerovatno kao svoj prilog godišnjici Beogradskog muzeja.

Članci su slijedeći:

Persida Tomić, **Tipološko-termnologička klasifikacija zbirke narodnog grnčarstva**; Milivoje Milosavljević, **Razvoj grnčarskog zanata i izrada glinenog posuđa na području severnog Banata**; Jovan Trifunovski, **Navodnjavanje u Skopskoj Crnoj Gori**; Jasna Bjeladinović, **Odluke narodnih nošnji u Podrinjskim krajevima Srbije i njihovo mesto u odnosu na narodne nošnje Dinarskog i Panonskog područja**; Bratislava Vladić-Krstić, **Tkačke dašćice u Jugoslaviji — o tkanju sa »Dašćicama«, »Koturićima«, »Kišićima«**; Angelina Krsteva, **Nekoliko primera o međusobnim uticajima i ornamentici narodnih vezova nekih susednih predela u Makedoniji**; Žarko Ilić, **Vlaka ili vlačuga**; Mirko Barjaktarović, **O jednoj savremenoj arbanaškoj porodičnoj zadruzi**; Mario Petrić, **O pitanju porijekla običaja ta-**

tauiranja kod Balkanskih naroda; Spiro Kulišić, Nekoliki tragovi agrarnomatrijarhalne osnove u slovenskoj vjerskoj tradiciji; Slobodan Zečević, German; Milovan Gavazzi, Balkansko-karpatičke dvojnice i problemi oko njih; Jovan Vukmanović, Svadbeni običaji u Gornjem i Donjem Orahovcu; Đorđe Tešić, Model i maketa kao izložbeni eksponat.

U trećem dijelu *Glasnika* nalazi se anotirana bibliografija priloga o obrednim vatrama kod jugoslavenskih naroda koju je sačinio Ljubomir Andrejić.

Zorica Rajković

Glasnik Etnografskog muzeja u Beogradu, knjiga 41, glavni i odgovorni urednik dr Slobodan Zečević, Beograd 1977, 320 str.

I ovaj broj *Glasnika Etnografskog muzeja u Beogradu*, kao i prethodni, jednim je dijelom u znaku proslave sedamdeset i pete godišnjice Muzeja. U njegovom prvom dijelu nalaze se materijali sa svečane sjednice Odbora za proslavu i Savjeta Muzeja, i to: dnevni red sjednice, referat tadašnjeg direktora dr Slobodana Zečevića s naslovom **Kulturno-prosvetni i naučni rad Etnografskog muzeja u Beogradu**, govori prilikom predaje odlikovanja muzeju (Orden Republike sa srebrnim vijencem), tekst odluke o pokretanju inicijative za gradnju nove zgrade Etnografskom muzeju u Beogradu, te prigodni pozdravi i čestitke.

Nakon toga slijedi govor dr. Petra Vlahovića, održan prilikom otvaranja izložbe »Narodne nošnje Jugoslavije«, jedne od devet izložbi koje je Etnografski muzej u Beogradu postavio u svojoj jubilarnoj godini. O svim tim izložbama izvještava Radmila Lazarević u prilogu **Izložbe Etnografskog muzeja u 1976. godini**. O cjelokupnom programu i akcijama u toku proslave piše Tatjana Zec, a Ljiljana Čertić

osvrće se na razvoj muzeološke dokumentacije u Etnografskom muzeju u Beogradu. Zatim slijede biografije i bibliografije bivših direktora muzeja (bibliografije nekih od njih objavljene su ranije, pa je na njih samo upozoreno).

U ovom *Glasniku* zabilježena je i proslava sedamdesete godišnjice Katedre za etnologiju Filozofskog fakulteta u Beogradu; kratak tekst o toj proslavi napisao je prof. dr. Mirko Barjaktarović. Povodom šezdeset i pete godine života i četrdesete godine stručnog i znanstvenog rada profesora Barjaktarovića objavljena je njegova biografija i bibliografija (kronološka).

Pod naslovom **Studije i članci** objavljena su četiri rada: Petar Vlahović, **Migracioni procesi i etnička struktura Vojvodine**; Marija Đokić, **Prilog proučavanju stanovništva u nekim zlatiborskim selima**; Mirko Barjaktarović, **Je li kod nas bilo srodstva po imenu**; Slobodan Zečević, **Narodne igre istočne Srbije**.

U rubrici **Građa** nalaze se dva priloga: Jovan Trifunovski, **Groblja i grobovi u Krivopalanačkoj oblasti**; Dušan M. Ćirić, **Sedenjća i sedenčarske pesme u Lužnici**.

Slijede rubrike **Osvrti**, **Hronika** i **Prikazi** s brojnim priložima o stručnoj i znanstvenoj literaturi, savjetovanjima, muzejima i drugim relevantnim temama. Na kraju se nalazi anotirana bibliografija o obrednim kolačima (hljebovima), koju je sačinio Ljubomir Andrejić.

Zorica Rajković

Glasnik Etnografskog muzeja u Beogradu, knjiga 42, glavni i odgovorni urednik dr Slobodan Zečević, Beograd 1978, 500 str.

Četrdeset i druga knjiga *Glasnika Etnografskog muzeja u Beogradu* donosi rezultate monografskog istraživanja Zaječara i njegove okoline, nastavljajući tako dotadašnja monografska istraživanja na pod-